

## Läsa med öronen – träna läsförståelse

Att läsa med öronen är något man måste lära sig, på samma sätt som att lära sig läsa med ögonen. Arbets sättet som beskrivs i studiehandledningen till *En läsande klass* passar även bra för elever med läs- och skrivsvårigheter/dyslexi.

Elever med dyslexi har en ”störning i vissa språkliga funktioner som är viktiga för att kunna utnyttja skriftens principer vid kodning av språket. Störningen ger sig först till känna som svårigheter med att uppnå en automatiserad ordavkodning vid läsning. Den kvarstår ofta också upp i vuxen ålder.” (Høien/ Lundberg 1999, 20-21.) Det finns elever som av andra anledningar har läs- och skrivsvårigheter och för de flesta elever behövs alternativa sätt att läsa. Att läsa med öronen är ett. Därför har Inläsningstjänst läst in alla texter i *En läsande klass*. Dessa inläsningar finns tillgängliga på webben och via Inläsningstjänsts app. Se längst ner för mer detaljer om hur du kommer igång.

Att kunna läsa/lyssna på texter ökar förståelsen för skriftspråkets meningsuppbyggnad, utvecklar språket samt ökar ordförrådet. Att samtidigt kunna se det upplästa ordet minskar svårigheter med avkodning och ökar läsförståelsen samt motivationen att läsa.

Samtliga lektionstexter i *En läsande klass* ska högläsas av läraren och därigenom får eleven en förståelse för textinnehållet. Att sedan läsa texten själv genom att både få höra texten uppläst och samtidigt följa den markerade textraden ökar både fokusering och motivation. Detta är möjligt med alla texter i *En läsande klass*.

Läsförståelsestrategierna tillsammans med arbets sättet som beskrivs på sidorna 16 och 17 passar bra när eleven ska öva med en uppläst text.

### Några praktiska tips hur man läser med öronen

- När eleven lyssnar på texten i en iPad, surfplatta eller telefon kan det förenkla att ställa in appen Inläsningstjänst på ”Använd klickbara zoner”.
- När texten läses upp är de blå pilarna svagt markerade.
- Uppläsningen pausar när man trycker på pilen i mitten. Ställ in den nedåtgående pilen så att ordet ”Fras” visas. När eleven trycker på pilarna för bakåt/föregående så läses föregående fras upp med markering. Denna aktivering möjliggör att eleven lyssnar om och om igen, vid behov.
- Lyssnar man via webben startar uppläsningen automatiskt när man valt en text. Uppläsningen pausar med ett klick på play-pilen.





### Spågumman

Nu ska eleven lyssna som Spågumman och förutspå vad texten kommer att säga. När eleven börjar lyssna på en text i datorn ska han/hon hålla handen på mellanslagstangenten eller vara beredd att trycka på sin surfplatta. Uppläsningen startar automatiskt då man valt en text och nästa tryck stoppar uppläsningen. Eleven pausar och förutspår.



### Detektiven

Låt eleven lyssna på texten och stoppa när ett ord eller uttryck är oklart. Gör som detektiven, läs om ordet eller meningen. Äldre elever kan samtidigt ha en uppslagsbok öppen på bänken eller i datorn för att kunna slå upp ett ord.



### Reportern

Låt eleven få frågor på de tre nivåerna. Låt eleven läsa/lyssna på texten ytterligare en gång. Låt eleven finna svar direkt i texten, mellan raderna eller bortom raderna. Pausa uppläsningen och sedan läsa/lyssna vidare.



### Cowboyen

Låt eleven läsa/lyssna för att sedan kunna sammanfatta det viktigaste i texten. Skapa ett digitalt berättelseschema eller använd det som finns på sidan 19 i *En Läsande klass*. Låt eleven ha detta öppet och göra anteckningar där.

## TIPS

- Efter en genomgång kan eleven läsa/lyssna på texten hemma. Uppmana föräldrar att lyssna tillsammans med eleven.
- Ge möjligheten att kunna lyssna på en text om en elev varit sjuk eller missat en lektion.
- Eleven kan lyssna/läsa för en förälder som inte är van vid det svenska skrivna språket. Att behärska läsningen och därmed kunna visa hemma stärker självförtroendet.
- Vid parläsning kan en elev läsa samtidigt som uppläsaren medan den andre eleven läser från enbart text.
- När övriga i klassen håller på med tyst läsning passar det att eleven med lässvårigheter/dyslexi lyssnar på en text.

Det här sättet att lyssna/läsa texter kan eleven använda med alla andra texter, inklusive faktaböcker och läromedel. Det kan bli en mycket användbar lässtrategi för en elev med läs- och skrivsvårigheter/dyslexi. Den goda cirkeln som uppstår vid läsningen ger ett ökat ordförråd som sedan gör det lättare att läsa. För många elever kan det här sättet medföra att läsningen kommer igång. För elever med dyslexi kan dock avkodning av en text vara så mödosam och långsam att de för all framtid kommer att behöva få texter upplästa.

Om du vill veta mer om dyslexi är du välkommen att ta kontakt med Inger Rålenius på Skrivknuten:  
<http://www.dyslexi.org/skrivknuten-info-rad-och-stod>  
eller

[Föräldraföreningen för Dyslektiska Barn](#) (FDB): tel. 08-612 06 56

## Hur man lyssnar

Tack vare ett samarbete med Inläsningstjänst går det att lyssna på i princip alla texter i *En läsande klass*. Texterna är inlästa av riktiga människor och den som lyssnar kan också följa med i texten när den läses upp. Att lyssna är enkelt. Det finns *två* olika sätt, via webben eller via Inläsningstjänsts app:

**Via webben:** Vid varje textavsnitt finns en länk som leder dig direkt till textens avsnitt i ljudform. Den fungerar på i princip alla datorer och webbläsare (förutom Android). Ingen registrering eller inloggning behövs.

**Via appen:** Vid varje textavsnitt finns en länk som leder dig direkt till vidare instruktioner om hur man installerar appen. Den fungerar på både Android och iPhone/iPads. När du installerat appen finns böckerna tillgängliga på din mobila enhet även när du inte är uppkopplad. Appen kommer också ihåg var du slutade läsa senast. För att använda appen måste du skapa ett konto som du använder för att logga in.

Om du glömmer lösenordet till ditt konto kan du återskapa lösenordet här: <http://www.inlasningstjanst.se/lasandeklass/reset>

För existerande abonnemangskunder: För skolor och elever som redan har ett abonnemang på inlästa läromedel hos Inläsningstjänst, behöver man inte skapa ett nytt konto för att komma åt texterna via appen. Det räcker att söka efter boken ”En läsande klass” och lägga till den i bokhyllan.